

"ترجمان دانش"

فرم چکیده مخصوص طرح تحقیقاتی

عنوان طرح پژوهشی: بررسی میزان فراوانی انواع گونه های سارموسیستیس در گوشت های گاو کشتار شده در کشتارگاه یزد در سال ۱۳۹۳

کد طرح پژوهشی: ۴۸۱۴

طرح پژوهشی مصوب در مرکز تحقیقات سلامت و ایمنی غذا، دانشگاه علوم پزشکی شهید صدوقی یزد

نام مجریان طرح پژوهشی: دکتر گیلدا اسلامی، مهرانوش شیردلی

نام سازمان، اداره یا نهاد مخاطب (حداقل یک مورد باید معرفی گردد): سازمان دامپزشکی

چکیده طرح تحقیقاتی باید متناسب با سازمان ها و نهاد های مخاطب تدوین گردد. این چکیده باید به زبان فارسی نگارش شده و حاوی حداقل ۲۵۰ و حداکثر ۵۰۰ واژه باشد.

چکیده

مقدمه و هدف از انجام پژوهش: از آنجا که گوشت به عنوان یکی از مهمترین مواد غذایی پروتئینی در سبد غذایی ایرانی ها مطرح می باشد توجه به سلامت آن به عنوان یک شاخص مهم بهداشتی ضروری است. از جمله مهمترین مشکلات بهداشتی تهدید کننده سلامت گوشت، آلودگی های انگلی خصوصا گونه های سارکوسیستیس (*Sarcocystis spp.*) می باشد. گونه های سارکوسیستیس، انگل های پروتوزایی داخل سلولی هستند که دارای چرخه زندگی میزبان حدواسط-نهایی بوده که بر اساس یک رابطه شکار-شکارچی می باشند. آلوده شدن انسان ها به عنوان میزبان نهایی، زمانی رخ می دهد که گوشت نیمه پز آلوده به سارکوسیستیس را مصرف می کنند. در این مطالعه بر آن شدیم تا میزان فراوانی انواع گونه های *Sarcocystis* در گوشت های گاو کشتار شده در کشتارگاه یزد در سال ۱۳۹۳ را مورد بررسی قرار دهیم.

روش انجام پژوهش: این مطالعه از نوع مطالعه توصیفی-مقطعی بود. در این مطالعه با استفاده از روش PCR amplification و fragment analysis گونه انگل های سارکوسیستیس موجود در نمونه های DNA استخراج شده از گوشت گاوهای کشتار شده در کشتارگاه صنعتی یزد در سال ۱۳۹۳ که از مطالعات قبلی به دست آمده بود و در بانک ژنومی موجود در آزمایشگاه تحقیقات مرکز تحقیقات سلامت و ایمنی غذا نگهداری و ذخیره شده بود، تعیین شد. حجم نمونه با در نظر گرفتن شیوع ۹۰ درصد *Sarcocystis* در گوشت گاو و دقت نسبی $(d=0/06)$ بدست آمد. تجزیه و تحلیل داده ها با استفاده از نرم افزار SPSS و آمارهای توصیفی مانند درصد، نسبت، میانگین، انحراف معیار، همچنین آزمون های مناسب آماری مانند کای اسکوار (برای متغیر های کیفی) و student t-test (برای متغیر های کمی) انجام شد.

یافته های حاصل از پژوهش: از بین ۱۲۲ نمونه، ۱۱۱ نمونه (۹۰/۹۸٪) برای جنس سارکوسیستیس مثبت شدند. گونه های *S. cruzi*, *S. hominis*, *S. hirsuta* و *S. sinensis* با آمپلیکون های به ترتیب به اندازه ۱۸۶، ۱۷۲، ۱۶۴ و ۱۶۸ تشخیص داده شدند. در این تحقیق هیچ *S. hominis-like* گزارش نشد. بیشترین میزان شیوع مربوط به *S. cruzi* با شیوع ۹۰٪ و پس از آن *S. hominis* و *S. hirsute* به ترتیب با شیوع ۵۷٪/۵ و ۳۸٪/۳ بود. تجزیه و تحلیل نتایج توالی یابی و BLAST پنج گونه *S. sinensis* و پنج گونه *S. bovine* را شناسایی کرد. یکی از توالی های مشتق شده از این مطالعه با شماره دسترسی KU240551 در پایگاه داده GenBank ثبت شد. شیوع *S. sinensis* در گاو های با سن بیش از ۴ سال مشاهده شد ($p < ۰/۰۵$). میزان *S. sinensis* بین هر دو جنس گاو تقریباً برابر بود و ارتباط معناداری بین جنس گاو و شیوع *S. sinensis* مشاهده نشد ($p > ۰/۰۵$). در میان بافت های مختلف، عضله ی بین دنده ای و دیافراگم تنها بافت هایی بودند که در آنها گونه های ذکر شده شناسایی شدند.

تفسیر یافته ها، نتیجه گیری کلی و پیشنهادات: شیوع بالای انواع گونه های سارکوسیستیس در نمونه های گوشت گاو، با توجه به اهمیت آن از نظر بهداشت عمومی می تواند هشدار دهنده باشد. مطالعه حاضر، اولین مطالعه در ایران است که به بررسی میزان شیوع *S. sinensis* می پردازد. مطالعات بیشتری برای توصیف الگوی توزیع و شناسایی گونه های سارکوسیستیس در دیگر مناطق دیگر ایران مورد نیاز است.